

- Grupy, które funkcjonują w najbliższym otoczeniu rodziny;
- Instytucje, które w konkretnym zakresie mogą wspomóc i usprawnić funkcjonowanie rodziny oraz umożliwić jej godną egzystencję [3, s. 90].

Praca na zasobach zakłada przekonanie, że ludzie są bardziej skłonni do zmiany, jeżeli są podmiotami zaangażowanymi w ten proces, aniżeli przedmiotem zamian inicjowanych przez innych. Pozwala to na poszukiwanie w każdej osobie i w każdej rodzinie zasobów. Także trudne, traumatyczne doświadczenia mogą być bolesne dla jednostki. Mimo to mogą stanowić źródło wyzwań i możliwości. Warto zatem dążyć do tego, aby pracownicy socjalni w miarę możliwości jak najlepiej poznali swoich klientów. W tym sposobie podejścia do pracy z rodziną, pracownicy socjalni mogą zachęcać klientów do definiowania własnego świata, problemów, aspiracji i zasobów, dzięki którym będą potrafili zmierzać do przyszłości, której by sobie życzyli. Klient – rodzina zachowuje w ten sposób kontrolę nad swoim życiem poprzez aktywowanie zasobów osobistych [1, s. 15-16].

Wykorzystując zasoby systemu rodzinnego i jej członków pracownik socjalny powinien oddziaływać wielostronnie. Z kolei metody pracy z rodziną charakteryzuje to, że bazują one na zasobach całej rodziny lub jej poszczególnych członków.

Bibliografia:

1. Ciczkowska-Giedziun M., *Nowe podejście do pracy socjalnej z rodziną*, [w:] *Koncepcja i praktyka działania społecznego w pracy socjalnej*, red. E. Kantowicz, Wydawnictwo UWM, Olsztyn
2. Krasiejko I., *Metodyka działania asystenta rodziny. Podejście Skoncentrowane na Rozwiązaniach w pracy socjalnej*, Śląsk, Katowice 2010.
3. Leśniak E., A. Dobrzyńska-Mesterhazy, *Rodziny w kryzysie. Diagnoza i interwencja kryzysowa*, [w:] *Wybrane zagadnienia interwencji kryzysowej – poradnik dla pracowników socjalnych*, red. W. Badura-Madej, Śląsk, Katowice 1999.
4. Moczydłowska J. M., *Empowerment – nowe spojrzenie na aktywowanie potencjału ludzkiego organizacji*, „ZS WSH Zarządzanie” 2014 (1), s. 71-78.
5. *System wspierania i formy pracy z rodziną*, ROPS w Krakowie, Kraków 2013.
6. Szczepkowski J., *Praca socjalna – podejście skoncentrowane na rozwiązaniach*, Akapit, Toruń 2010.

DIGITAL STORYTELLING IS A TOOL OF CREATIVE DEVELOPMENT IN HIGHER EDUCATION

Leshchenko Mariya (*The Jan Kochanowski University in Kielce, Poland*)

Tymchuk Larysa (*Kyiv, Ukraine*)

Digital storytelling technologies are widely used in higher education systems in English-speaking countries. Digital storytelling courses are offered in the curricula of a number of foreign universities. In Ukraine, the problem of using digital narratives in educational practices is learnt by the scientists – representatives of the innovative educational field – digital humanistic pedagogy [1; 2; 3].

Digital stories encourage students to become content creators, not just consumer. By combining images, music, text and voice, digital stories can be created in all areas of content and at all levels, including 21st century skills of creation, communication and collaboration.

The origins of the digital story can be found more than a century ago, when the first films appeared. But the opportunity to create your own films arose only with the development of digital technologies, software, websites and applications. These new technologies allow people to become a creator of a digital narrative. Digital storytelling can be defined as the process by which different people share their thoughts, feelings, and emotions with other people through modern digital tools, including digital cameras, digital voice recorders, iMovie, Windows

Movie Maker, Final Cut Express, and WeVideo. It's no exaggeration to say, that digital stories in the form of videos and photos have become one of the main means of communication both personally and globally through the use of YouTube, Viber, WhatsApp and other websites to share videos.

Digital storytelling can also be defined as the modernized ancient art of narrative, complemented by digitized still and moving images and sound. Modern technologies expand the possibilities of creative expression of people.

If we integrate the technology of creating digital stories in the learning process, then this modern didactic tool can be used to develop the creative abilities of students in the course of mastering the content of various disciplines. Students can work individually or together to create digital stories, upload them to the Internet and share with the global community.

Digital stories can also be made in the form of multimedia presentations that combine various elements in the structure of the story: text, images, video, audio and interactive media.

To make digital narration more interesting and varied, students could combine several available operations:

1. Writing. It is used not only to tell stories verbally, but also for:
  - signing images or videos;
  - creating of titles, both the whole narrative and individual subsections;
  - editing links;
  - highlighting narrative elements using bold, italics, font changes, etc.
2. Sounds. They can take the form of background music, but also, for example, recreating the sounds of the surroundings, recording someone's speech.
3. Still images: photos, illustrations, reproductions of paintings and works of art. An important visual element is the development of the graphic layout of the website or presentation.
4. Films and other moving images; among others in the case of digital narration in the form of video, it is possible to animate static visual elements (zooming, smudging, etc.).

Digital storytelling also could be defined as the art of using multimedia resources, such as graphics, audio, and video, to tell stories from a unique and creative perspective. Students can realise their creativity to synthesize their learning with personal experiences, or even bring their own stories to life.

Digital storytelling projects can feature historical recaps, fictional stories, or personal narratives. To complete any of these projects, students will need the following materials: movie and sound editing software with capabilities for importing, storing, and editing, a storyboard graphic organizer, and image copyright and licensing information.

Giving students a creative way to retell stories from their own lives is one of the benefits of incorporating digital storytelling into your classroom. In this project, students will begin by brainstorming events from their past, build a storyboard to tell one story, collect multimedia that represents parts of the story, and find music that accurately reflects the mood and tone of their story. They will also gain experience with writing their script, narrating, and utilizing a multitude of technology skills.

To successfully complete digital stories, it is important to provide recommendations for students:

- Think about what you want to say.
- The primary element of any digital narrative is its script. It is a plan of the arrangement of individual components of the narrative and stages of presenting the story. For the narrative to succeed, the script must be thought out and consistently implemented.
  - Adapt to time restrictions. Try not to bore the recipient with a lengthy narrative. Remember also how much time you can devote to creating it.
  - Plan your activities accordingly.
  - Make turning points. Diversify the narrative by highlighting some of its moments. They will attract the attention of the recipient.

- Remix. Surprisingly juxtapose elements known to the recipient.
- Ensure the quality of the materials. Make the narrative enjoyable.
- Try to be original. Get inspired by many different materials. Have an idea for your story.

The interest in digital storytelling comes from estimating its value in the use as a means for reflection and creative expression. Digital stories serve as a popular pedagogical tool employed by educators from many fields working with students

of all ages, educational background and ethnicity. The significance of digital story telling is affirmed by reaching back to the roots of storytelling and modernized by the multi-dimensionality digital context. Narrative digital orientation to teaching and learning begins with the recognition that narrative is a fundamental structure of human meaning making.

References:

1. Bykov, V., Leshchenko, M. Digital humanistic pedagogy: relevant problems of scientific research in the field of using ICT in education. In: Information Technologies and Learning Tools, vol. 53, №3, pp. 1-17 (2016)
2. Leshchenko, M., Tymchuk, L., Ruban, L.: Digital Storytelling in a Foreign Language Classroom of Higher Educational Establishments. In: CEUR Workshop Proceedings, vol.1844, pp.428-439, (2017)
3. Tymchuk, L.I.: Digital narratives in teaching future Masters of Education: history, reality and prospects of development: monograph, Kyiv (2016) (in Ukrainian)

ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З БІОЛОГІЇ ЗАСОБАМИ ПРИРОДИ

Гапон С.В., Смірнова К.Є.
(Полтава, Україна)

Проблема охорони фіторізноманіття, раціонального використання та відновлення рослинних багатств, на сьогодні, в умовах дедалі зростаючого техногенного і антропічного впливу на довкілля вимагає глибокого вивчення сучасного стану природних рослинних угруповань. Адже спостерігається стійка тенденція щодо зменшення чисельності багатьох видів рослин природної флори, що є втратою не лише для науки, але і для суспільства в цілому. Тому озброєння молодого покоління знаннями взаємодії системи «людина-природа» є одним з найважливіших завдань сучасної школи. Адже тільки екологічно грамотна молода людина зможе побудувати своє життя так, щоб розвиватися в гармонії з природою, а не шкодити їй, і, в першу чергу, собі. У зв'язку з цим озброєння учнів відповідними компетентностями є одним з першочергових завдань шкільного курсу біології. Основою набуття знань є формування загальних та предметних компетентностей. Можливості шкільного курсу біології в цій сфері є безмежними. Тому метою нашої роботи і є розкриття можливостей формування предметних компетентностей з біології засобами природи.

Досліджуючи дендрофлору парку імені Панаса Мирного «Зелений гай» в м. Полтава, ми, в першу чергу, звернули увагу на можливості використання представників дендрофлори для набуття учнями знань з розділу біології «Рослини» та практичних вмій і навичок, які б вони в майбутньому змогли використати в житті. Такі знання є основою не тільки екологічного виховання, а і формування різного типу компетентностей: предметних, практичних, дослідницьких та ін.

Виходячи з того, що «компетентність – це набута в процесі навчання інтегрована здатність учня, у складі якої знання, уміння, досвід, цінності і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці [1, 2], і накреслюються шляхи її формування. У Державному стандарті загальної середньої освіти поняття «предметна компетентність» прослідковується у всьому змісті. Вона означає «цілісне особистісне утворення, що